

Évközi 5. vasárnap

Mt 5,13-16

„Ti vagytok a föld sója”

A sót már az ókorban élelmiszerek tartósítására használták. Homérosz isteninek nevezi a sót, melyet az áldozatoknál használtak. Sót a nagy görög filozófus, Platón is említi a sót. Egy római szerint sót tettek a csecsemők ajkára, hogy megóvja őket a veszedelemtől. Ez a mozzanat szerepelt a régebbi keresztelési szertartásban. A szír mítoszok szerint az emberek az istenektől tanulták el a só használatát. A litván mítoszokból megtudjuk, hogy a démonok undorodnak a sótól. Paracelsus, a híres középkori alkimista és orvos, a sót a megmaradás minőségének tartotta. Az idősebb Plinius véleménye szerint az ellenmérget is meg kell sózni, hogy jobban hasson.

Palesztina bővelkedett sókészletekben, ezért viszonylag sok helységnévben szerepel a só neve. A Holt-tenger déli partján (ezen a területen éltek később az esszénusok) sóhalmok sorakoztak, innen nyerték a konyhasót. A sóhoz egyrészt pozitív, másrészt negatív jelentéstartalom kapcsolódik. A sós pusztaság (Szof 2,9) átkozottnak számított, és ha egy várost véglegesen el akartak pusztítani, akkor a földjét beszórták sóval (Bír 9,45). Aki látta, hogy a Holt-tengerben nincsenek élőlények, és azt, hogy a partján nem sarjadnak növények, annak ezt nem kellett magyarázni. A só az élet és a termékenység ellentétéként jelenik meg (Ez 47,8-12).

Másrészt a sót ízesítésre, tartósításra használták. Az áldozat bemutatásánál megsózták az ételt, sót még az Úrnak szentelt illatszer is tartalmazott sót. Nem valószínű, hogy az áldozati húst akarták volna az Isten számára élvezhetővé tenni, inkább meg akarták óvni a bomlástól. A hűtőszekrény feltalálása előtt Magyarországon is mindenütt a sót használták a hús tartósítására. A legtöbb országból a sóval való kereskedelem királyi, állami monopólium volt.

Hasonló a jelentése Izrael és Dávid között kötött szövetségnek is (2Krón 13,5), melynek jelentése „örökké tart”, vagyis nem romlik meg sohasem. Másutt is használták az ókori Keleten a só szövetségkötés alkalmából. Ilyenkor jelképes értelme a békére és a hűségre utalt. Palesztinában is meghintették sóval az újszülött

gyermeket, illetve sós vízzel mosták le, hogy megtisztítsák (Ez 16,4). Európában a vendéget kenyérrrel és sóval fogadták.

Jézusnak a sóról mondott példázata mögött felfedezhetjük a sónak mind a gyakorlati, mind a jelképes jelentését. A „só ízet veszti” kifejezés számunkra meglehetősen furcsa. Abban az időben, Palesztinában bányászott kősót használtak. Ha víz vagy párás levegő érte, kiolvadt belőle a só, és megmaradt a szennyező, ízetlen hasznavehetetlen anyag.

E hétköznapi tapasztalatból született szimbolikus jelentés utal az emberi személyiség eredendően értékes, romlatlan voltára és arra is, hogy szinte észrevétlenül megváltozik, elveszíti romlatlan-ságát, és beteggé válik, vagy esetleg még veszélyessé is. A „ti vagytok a föld sója” kifejezés a keresztény emberekre vonatkozik, akiknek az a feladatuk, hogy egyrészt a világot mindenki számára élvezhetővé tegyék, másrészt magukban őrizzék, a világban pedig tartósítsák a romhatatlanságot. Ha megromlik a só, semmire sem alkalmas. Vagyis Jézus még a bűnös embernél is veszélyesebbnek tartotta a megromlott keresztényt, amely nemcsak használhatatlan, hanem veszélyes is, mert tartósítás helyett mérgezhet. Ebből következik a sorsa is, amit meg is jövendöl: „eltapossák az emberek”. Úgy tűnik, Jézus számított arra, hogy az evangélista, a lelkipásztor vagy az egyes keresztény ember megromlik, ízetlenné válik. Ettől az állapottól a jövendő sorsunk bemutatásával kíván megóvni mindannyiunkat.

A föld sóinak imája

Hálát adok, Uram, hogy megízeseled életemet, és ezáltal én is só lehetek. Hálát adok, hogy mindennap meghívsz erre. Köszönöm, hogy nem engeded elveszítenem azt az egyedi ízt, amivel megajándékoztad életemet. Nem akarok ízetlenné válni, hogy eltapossanak az emberek.

Add, Uram, hogy felismerjem, hol kell sóvá válnom. Ajándékozz meg nyitott szívvel, készséges lélekkel és bátor tetterővel, hogy ezt a hivatásomat teljesíteni is tudjam mindenütt, ahová rendelsz. Adj nekem, Uram, „tartós ízt”, szabadságot és örömet ebben a hivatásban.

Segíts, hogy ne csak én lehessen só, hanem közösségeink is, az Egyház is sóvá váljon. Így építsd tovább bennünk, köztünk és általunk országodat. Amen.